

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **D. H. L.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2013, č. j. 1 A 40/2013 – 26,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2013, č. j. 1 A 40/2013 – 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 5. 2013, č. j. CPR-3992-1/ČJ-2013-930310-V237, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství Policie hlavního města Prahy, odboru cizinecké policie ze dne 17. 1. 2013, č. j. KRPA-148073/ČJ-2012-000022, jímž bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a současně stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie na 3 roky.

[2] Žalobce v podané žalobě namítal, že rozhodnutí žalované je rozporu s ustanovením § 2 odst. 1, § 3 a 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a ustanovením § 119 odst. 2, § 119a odst. 2 a § 174 zákona o pobytu cizinců. Postup správního orgánu prvního stupně

při zjišťování skutkového stavu označil žalobce za nezákonný a dále namítal, že žalovaný se dostatečně nevypořádal s odvolacími námitkami, na kterých proto žalobce setrval i v podané žalobě. Žalobce dále správním orgánům obou stupňů vytknul, že nezkoumaly přiměřenost napadeného rozhodnutí s ohledem na možný nepřiměřený zásah do jeho rodinného a soukromého života. Rozhodnutí žalovaného označil žalobce za nepřezkoumatelné, neboť v něm není uvedeno, jakým způsobem správní orgán zjistil, že žalobce pobývá na území nelegálně a zcela chybí úvaha, o kterou opírá závěr o tříletém zákazu vstupu žalobce na území členských států EU. Žalobce navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení a uložil mu povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.

[3] Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 7. 2013, č. j. 1 A 40/2013 – 26 žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Městský soud poukázal na skutečnost, že žalobce označený v žalobě jako D. H. L., nar. X, zastoupený právním zástupcem Mgr. Petrem Václavkem na základě plné moci ze dne 10. 5. 2013, brojí proti rozhodnutím, kterými správní orgány rozhodovaly o uložení správního vyhoštění účastníku řízení D. H. L., nar. X. Konstatoval dále, že k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), je oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem (rozhodnutím) správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. Městský soud shledal, že žaloba byla podána osobou zjevně neoprávněnou, neboť rozhodnutí žalovaného nezasahuje do práv žalobce (jedná se o jinou osobu odlišnou od adresáta napadeného rozhodnutí), který podal prostřednictvím svého zástupce žalobu a dospěl k závěru, že nedostatek aktivní legitimace je nesporný a nepochybný. Žalobu proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[4] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s., v níž v první řadě vyjádřil přesvědčení, že v případě odmítnutí žaloby by soud měl věc posuzovat citlivě a to právě s ohledem na skutečnost, že nedochází k meritornímu projednání žaloby a může tak dojít k odepření spravedlnosti. V této souvislosti stěžovatel poukázal na závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004 – 59. Stěžovatel namítal, že požadavky stanovené § 37 odst. 3 s. ř. s. pro náležitosti podání byly v případě jeho žaloby splněny, neboť uvedl své jméno a příjmení a adresu pro doručování. Jiné požadavky na identifikaci podatele podle stěžovatele soudní řád správní nepožaduje. Stěžovateli proto není zřejmé, proč městský soud odmítl jeho žalobu jako podání podané osobou zjevně neoprávněnou jen pro uvedení chybného data narození, které ostatně ani není soudní řádem správním vyžadováno k označení podatele (žalobce). V této souvislosti stěžovatel zmínil, že i kdyby krajskému soudu učiněná identifikace nepostačovala, měl možnost a zároveň také povinnost postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a vyzvat žalobce k odstranění vad podání, případně k jeho doplnění. Odmítnutí žaloby označil stěžovatel za nejhorší možné řešení, které je v příkrém rozporu se zákonem. Stěžovatel připustil, že byl v žalobě označen s chybně uvedeným datem narození. Upozornil na skutečnost, že k žalobě bylo v kopii přiloženo napadené rozhodnutí žalovaného, které bylo vydáno osobě stejného jména jako žalobce. Zároveň byla k žalobě přiložena plná moc, kterou pan L. D. H., nar. X, tedy stejná osoba, vůči které bylo vydáno napadené rozhodnutí žalovaného, udělil Mgr. Petru Václavkovi, který žalobce zastupoval již ve správním řízení. Jediný

pokračování

odlišný údaj tak je datum narození žalobce. S ohledem na výše uvedené je stěžovatel přesvědčen, že soud musel být ze všech údajů, které měl k dispozici, schopen zcela jednoznačně identifikovat žalobce. Skutečnost, že se jedná pouze o chybu v psaní a stěžovatel nepostrádá aktivní legitimaci, mohl městský soud jednoduše odstranit dotazem u zástupce stěžovatele, což je ostatně také povinnost soudu. Odmítnutí žaloby v posuzované věci je podle stěžovatele důsledkem formalistického přístupu soudu, který ve svém důsledku vede k popření zásad stanovených pro činnost soudů a odmítnutí spravedlnosti. Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil, věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a přiznal stěžovateli náhradu nákladů řízení.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že není zřejmé, kým byla kasační stížnost podána. Napadené rozhodnutí žalované bylo vydáno panu L. D. H., nar. X, žaloba proti němu však byla podána panem L. D. H., nar. dne X. Podle žalované jsou přitom rozdíly v datech narození u občanů Vietnamské socialistické republiky a Čínské lidové republiky zásadní, vzhledem k častým shodám ve jménech a příjmeních. Žalovaná současně upozornila, že z důvodu umělého protahování řízení je cizinci, s nímž bylo řízení o správním vyhoštění skutečně vedeno, opakovaně legalizován pobyt na českém území, což odporuje účelu uděleného správního vyhoštění, kterým je urychlená náprava zjištěného protiprávního stavu. Žalovaná označila návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti za bezpředmětný, neboť není zřejmé, které osobě by jeho nepřiznáním měla vzniknout újma.

[6] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 28. 8. 2013, č. j. 4 As 123/2013 – 24, kasační stížnosti přiznal odkladný účinek, neboť shledal, že újma hrozící stěžovateli je skutečná a intenzivní. Výkon rozhodnutí o správním vyhoštění totiž nepochybně velmi silně zasahuje do soukromé a eventuálně i rodinné sféry cizince. Naproti tomu újma způsobená přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti třetím osobám zde z povahy věci nepřipadá v úvahu. Zároveň shledal, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s veřejným zájmem.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Stěžovatel kasační stížnost podal výslovně z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

[9] Popsané důvody kasační stížnosti však nasvědčují závěru, že je dán toliko důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Nejvyšší správní soud ostatně již v rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, konstatoval, že je-li kasační stížností napadeno usnesení soudu o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná o posouzení otázky, zda byla žaloba podána zjevně neoprávněnou osobou a zda tedy byly splněny podmínky pro její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[12] Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení věci relevantní skutečnosti: správní řízení bylo vedeno s panem L. D. H., nar. X., tj. se stěžovatelem, který byl již v průběhu správního řízení zastoupen advokátem. Od 15. 11. 2012 byl totiž stěžovatel na základě plné moci zastoupen JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou a poté od 20. 11. 2012 byl taktéž na základě plné moci z téhož dne zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem. Totožnost stěžovatele ověřil správní orgán prvního stupně z jeho cestovního dokladu, jehož kopie je součástí správního spisu. V cestovním dokladu je uvedeno datum narození stěžovatele dne X., přičemž také správní rozhodnutí obou stupňů uvádí toto datum. Rovněž na všech ostatních listinách založených ve správních spisech, je jako datum narození stěžovatele uvedeno X.

[13] V žalobě podané k poštovní přepravě dne 30. 5. 2013 je jako žalobce uveden pan D. H. L., nar. X, zast. Mgr. Petrem Václavkem. K žalobě je přiložena generální plná moc ze dne 10. 5. 2013 udělená panem D. H. L., nar. X výše uvedenému advokátovi a rozhodnutí žalovaného. V kasační stížnosti stěžovatel D. H. L. uvádí datum svého narození X.

[14] Nejvyšší správní soud má s ohledem na výše uvedené skutečnosti za to, že správné datum narození stěžovatele je X a datum jeho narození X bylo na žalobě i plné moci přiložené k žalobě uvedeno nedopatřením a jedná se o chybu v psaní. K tomuto závěru vede Nejvyšší správní soud především skutečnost, že žaloba podle svého obsahu jednoznačně směřuje proti rozhodnutí žalovaného, v němž je stěžovatel označen datem narození X a z obsahu žaloby jednoznačně vyplývá tvrzení stěžovatele, že adresátem napadeného rozhodnutí žalovaného je právě on, stejně jako to, že právě on podal odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto. Nejvyšší správní soud dále poukazuje na skutečnost, že stěžovatel v žalobě odkázal na svou argumentaci uvedenou v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Z této skutečnosti vyplývá, že žalobci byl znám dosavadní průběh řízení a je tedy osobou, vůči níž byla v posuzované věci vydána předmětná správní rozhodnutí. Dále je třeba zohlednit, že ve správním řízení, řízení o žalobě před městským soudem a ostatně také v řízení o kasační stížnosti zastupoval stěžovatele stejný zástupce. Pokud by totiž žaloba skutečně byla podána zcela jinou osobou, shodující se se žalobcem pouze jménem, pak by patrně tato zcela jiná osoba byla zastoupena odlišným zástupcem. Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k výše uvedenému považuje za zřejmé, že žalobce, stěžovatel a adresát napadeného rozhodnutí správního orgánu je tatáž osoba. Je ostatně nelogické, aby

pokračování

stěžovatel podal správní žalobu proti rozhodnutí o správním vyhoštění týkající se zcela jiné osoby. Takové jednání by postrádalo jakýkoli smysl, ať již na straně žalobce, který by v takovém případě brojil proti rozhodnutí týkající se jiné osoby a byl by v této souvislosti např. povinen hradit finanční náklady vedení řízení, či na straně jeho zástupce, který by si jakožto advokát, tedy osoba práva znalá, musel být vědom absurdnosti takového počínání.

[15] Nejvyšší správní soud proto přisvědčil námitce stěžovatele, že chybné uvedení jeho data narození v žalobě představuje pouze chybu v psaní a stěžovatel nepostrádá aktivní legitimaci. V posuzované věci by bylo možné žalobu odmítnout z důvodu, pro který to učinil městský soud jen tehdy, pokud by bylo jednoznačně a nezvratně prokázáno, že žaloba byla podána ze strany D. H. L., nar. X, který je osobou odlišnou od adresáta napadeného rozhodnutí. To se však nestalo, neboť městský soud žádným způsobem neověřoval, zda existuje osoba D. H. L., nar. X. S ohledem na výše uvedené tak je podle názoru Nejvyššího správního soudu nutno vycházet z toho, že žaloba byla podána stěžovatelem, jemuž je určeno žalobou napadené rozhodnutí.

[16] Nejvyšší správní soud má za to, že městský soud v posuzované věci postupoval příliš formalisticky, neboť svůj závěr o tom, že žaloba byla podána zjevně neoprávněnou osobou, založil pouze na odlišném datu narození žalobce uvedeného v žalobě a ve správním rozhodnutí a nijak dále nezjišťoval příčinu tohoto rozdílu ani se na jeho příčinu žalobce nedotázal. Nic přitom městskému soudu nebránilo, aby stěžovatele podle § 37 odst. 5 s. ř. s., vyzval k vysvětlení, z jakého důvodu v žalobě uvedl odlišné datum svého narození. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 9. 8. 2004, č. j. 2 Azs 63/2004 - 46, v němž konstatoval, že *má-li žaloba jiné vady než absenci jakéhokoliv žalobního bodu či absenci vymezení rozsahu, v němž je rozhodnutí napadáno, vyzve předseda senátu žalobce k odstranění vad podání podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. i po uplynutí lhůty podle ustanovení § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s.* Poukázat lze rovněž na nálezy ze dne 11. 7. 1996, sp. zn. III. ÚS 127/96 a ze dne 4. 11. 1999, sp. zn. III. ÚS 61/97, v nichž Ústavní soud vyslovil, že *„pokud procesní právní úkony účastníků řízení obsahují zjevnou nesprávnost, jejíž odstranění umožňuje rovněž odstranit nedostatek podmínek řízení, přičemž konstatování této zjevnosti nevyžaduje procesní aktivitu soudu (např. dokazování), nutno účastníkům řízení dát příležitost tuto nesprávnost odstranit. Opakem tohoto postupu je přepjatý formalismus, jehož důsledkem je sofistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti, a tím dotčení smyslu § 1 občanského soudního řádu a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Neobstojí v této souvislosti ani námitka porušení ústavního principu rovnosti účastníků řízení, protože požadavek neakceptovatelnosti přepjatého formalismu se vztahuje stejnou měrou na každého z účastníků.“*

[17] Nejvyšší správní soud dále považuje za vhodné uvést, že devátý senát zdejšího soudu se ve věci sp. zn. 9 As 42/2013 zabýval obdobnou věcí, v níž Městský soud v Praze postupoval stejně jako v posuzované věci a žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. z toho důvodu, že rozhodnutí žalovaného směřovalo vůči cizince P. T. P. narozené dne X, kdežto žaloba byla podána ze strany P. T. P. narozené dne X. Ve věci sp. zn. 9 As 42/2013 Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení Městského soudu zrušil, neboť shledal, že žaloba byla podána totožnou osobu, vůči níž směřovala správní rozhodnutí.

[18] Také v posuzované věci, v níž stěžovatel v žalobě rovněž chybně uvedl datum svého narození, proto plně platí závěry, k nimž Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ze dne

18. 7. 2013, č. j. 9 As 42/2013 - 57, v němž vyslovil, že „akcentuje základní úlohu, která je svěřena soudům v České republice a která spočívá v ochraně práv jednotlivců (srov. čl. 90 Ústavy České republiky a § 2 s. ř. s.). Takovou ochranu je přitom možno poskytnout jen tehdy, když soudy jim předložené věci meritorně projednají, spadají-li pod jejich pravomoc i působnost. V případě, že je však žaloba bez věcného projednání odmítnuta, je nutno trvat na jednoznačném zjištění podmínek pro odmítnutí žaloby. To se však v nynější věci před městským soudem nestalo, a ačkoli okolnosti případu svědčily pro závěr, že stěžovatelka se před městským soudem i přes chybně uvedené datum narození u svého jména bránila proti správnímu rozhodnutí, které bylo vydáno v její věci a které se dotýká její právní sféry, městský soud její žalobu meritorně neprojednal. V zájmu naplnění stěžovatelčina práva na spravedlivý proces vyplývajícího z čl. 36 Listiny základních práv a svobod bylo tak nutno napadené usnesení městského soudu zrušit a věc městskému soudu vrátit k dalšímu řízení.“

[19] Vzhledem k tomu, že městský soud zaslal zástupci stěžovatele vyjádření žalovaného k žalobě, v němž bylo jednoznačně poukázáno na nesrovnalost v datech narození, je v posuzované věci relevantní také další závěr vyslovený devátým senátem zdejšího soudu v již citovaném rozsudku ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 42/2013 – 57, že „jakkoli bylo nutno dospět k jednoznačnému závěru o důvodnosti kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud se v dané věci musel pozastavit nad postupem zástupce stěžovatelky, jenž na skutečnosti, které uvedl v kasační stížnosti, mohl poukázat již v řízení před městským soudem, ale neučinil tak. Zástupci stěžovatelky totiž městský soud zaslal vyjádření žalovaného k žalobě, v němž bylo jednoznačně poukázáno na nesrovnalost v datech narození u osoby podávající žalobu a osoby, které bylo určeno žalobou napadené správní rozhodnutí. S touto skutečností žalovaný přitom výslovně spojoval závěr o nutnosti žalobu odmítnout z důvodu, že ji podala jiná osoba, než které bylo adresováno správní rozhodnutí. Zdejšímu soudu není známo, proč jedinou reakcí zástupce stěžovatelky na zmíněné vyjádření žalovaného bylo pouze zaslání potvrzení o registraci k dani z přidané hodnoty. To vše za situace, kdy by náležitá reakce mohla objasnit okolnosti spojené s identitou stěžovatelky, čímž by bylo možno předejít vydání kasační stížností napadeného usnesení. I přes to, že v nedostatečné procesní aktivitě stěžovatelčina zástupce lze v určité míře spatřovat důvod, proč došlo k vydání napadeného usnesení městského soudu, shledal Nejvyšší správní soud, že uvedené usnesení nemůže obstát v přezkumu v řízení o kasační stížnosti.“

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[20] S přihlédnutím k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil, neboť je zjevné, že městský soud pochybil, pokud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítl s odůvodněním, že byla podána zjevně neoprávněnou osobou. Nejvyšší správní soud proto věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.).

[21] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na městském soudu tedy nyní bude, aby vycházel z toho, že žaloba byla podána účastníkem řízení, vůči němuž směřuje napadené správní rozhodnutí, věci se zabýval a vypořádal se s žalobními námitkami.

pokračování

[22] V novém rozhodnutí ve věci městský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu